

bemærke, at ogsaa Geistligheden den Gang var kommen til orde under de daværende Forhandlinger, og jeg skal fremhæve Maaden, hvorpaa dette var skeet. Der var ogsaa den Gang kommet en Stemme fra Geistligheden, men den var kommen i Skikkelse af et Andragende fra Kjøbenhavn's Præstecollegium; et Andragende, der paa regelmæssig Maade og i sædvanlig Form var indgivet til Kirkeministeren, og som ikke gik ud paa at forlange eller opfordre til Tilvebringelsen af en Kirkeforfatning, men væsentligt netop gik ud paa det, der, som jeg nylig fremhævede, blev antydet fra Cultusministerens Side, at man blot maatte bringe det dertil, at Forandringer i den kirkelige Lovgivning ikke gik for sig uden først at være fremkomne i Skikkelse af Lovforslag, indbragte af selve Kirkeministeren, efter at de kirkelige Embedsmænd og Autoriteter vare blevne hørte. Derpaa gik Andragendet ud.

Jeg troer nu virkelig, at alle de af mig her berørte Punkter ville kunne siges at indeholde meget mærkelige Sammenlignings- og Modsetningspunkter til de nuværende Forhold, til den nuværende Situation; men Det er der, som jeg især troer at maatte siges betegner den nuværende Situation — og jeg spør til efter min Overbeviisning paa en uheldig Maade — det er den store Hestighed og Lidenskab, som er bragt ind i Striden, og som maa forekomme ganske uforklarlig, idetmindste naar man vil sammenligne denne Tilstand med, hvad der gik for sig for 14 Aar siden. Thi det kan jo dog ikke nægtes, at det, som her har givet Anledning til den store Lidenskab, er netop den Fremgangsmaade, som man den Gang ønskede hos Ministeren, og som man ventede som det, man med Rette kunde forlange, nemlig at Lovgivningen paa det kirkelige Gebeet blev tagen i Haanden af Ministeren selv og kom frem i Skikkelse af Lovforslag fra ham, efterat de kirkelige Autoriteter vare blevne hørte, Noget, som netop i nærværende Tilfælde fra Først af har været Tilfældet. Men det er gaaet her, som det altid gaaer, naar Lidensskaben kommer med i

Spillet, at man meget snart aldeles glemmer det, hvorefter der handles, og giver sig til at kæmpe paa Liv og Død mod Noget, der slet ikke ligger for. Skulde vel Noget, som kom til at see, høre og læse, hvad der i denne Tid er kommet frem, tænke sig, at det, der nærmest eller alene har givet Anledning dertil, er et Lovforslag, som gaaer ud paa, at et vist Antal Familiefædre under meget indskrænkende Betingelser, hvis Tilværelse først skal være godkjendt af selve Cultusministeren, faaer Lov til at slutte sig sammen til en Menighed, under Forudsætning af, at de selv betale Alt, hvad der dermed staaer i Forbindelse, og at de vælge en Præst, som ikke blot er Theolog, men en ordineret Geistlig, ikke blot er ordineret Geistlig, men allerede har fundet Ansættelse i Folketirken, og endvidere under Betingelse af, at denne Mand skal have allerhøjeste Sanction, og at saa denne Menighed faaer Lov til at leve under det sædvanlige Hensyn af Provst og Biskop og med Sagttagelse af alle de Regler i deres Almindelighed, som gjælde for Folketirken. Derom handles der; men hvorefter tales der? Der tales, som om der var Spørgsmaal om nu her i Danmark at give Lov til, at Alle, der have Lust til at slutte sig sammen om hvem, de ville, en ordineret Geistlig eller en ikke ordineret, kan høre til Folketirken eller ikke, skulde kunne leve som Menighed, som de bedst stjøttede om, uden at tage Hensyn til de Regler, der gjælde for Folketirken om Gudstjeneste, om Ritus, eller selv med Hensyn til Væren, og dog kunne paastaae, at de udgjøre en Deel af Folketirken. Men jeg spørger: Er der mindst en Tante om, at — jeg vil ikke sige de lovgivende Forsamlinger, jeg vil knap nok sige — Folkethinget skulde gaae ind paa at sanctionere en saadan Absurditet? Der er ikke Skygge af Spørgsmaal derom. Jeg veed meget vel, at man saa siger: Derom er der ikke Tale, men der er dem, der ville have det saaledes. Ja, det er muligt, at der er dem, der ville have det saaledes; men jeg paastaar, at intet Menneſte kan med Grund